

SAMORZĄD TERYTORIALNY

M I E S I Ę C Z N I K

1-2/2007

w numerze m.in.:



Samorząd terytorialny w pracach Rady Europy



Kilka uwag w dyskusji nad modelem
organu wykonawczego w gminie



Pozycja prawna wójta (burmistrza, prezydenta miasta)
wobec rady gminy



Pełnienie funkcji wójta przez komandytariusza



Ryzyko przy aplikowaniu o fundusze pomocowe UE
jako miara przygotowania samorządów do ich absorpcji



Wolters Kluwer
Polska

ISSN 0867-4973
INDEX 00374733

CENA 58,00 zł
(VAT 0%)

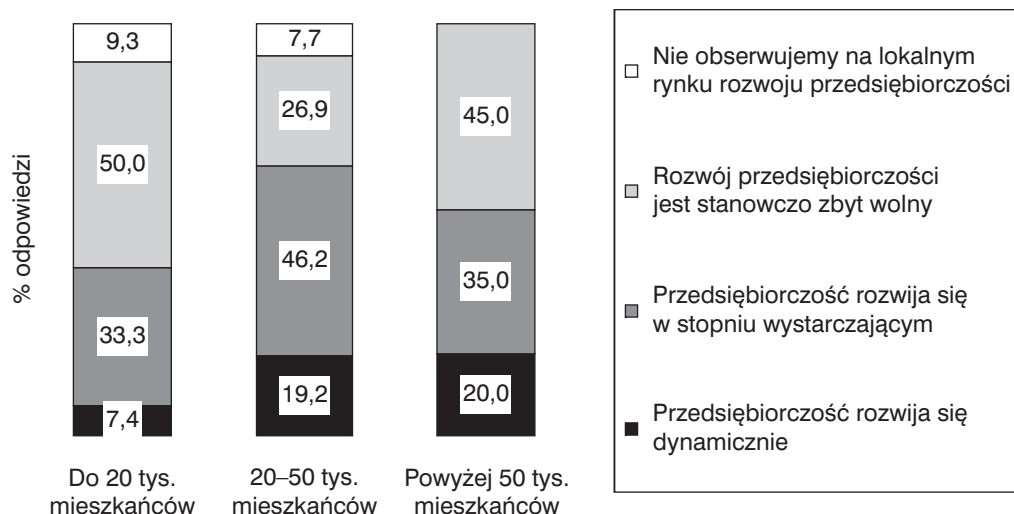
Rys. 3
Wzajemna wymiana wartości pomiędzy jednostkami a ich rynkami jako źródło pozyskiwania czynników rozwojowych



Źródło: Opracowanie własne.

Rys. 7

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w ocenie gmin o różnej wielkości



Źródło: Badanie IRWiK z 2005 r.

gażowania firm w inicjatywy gospodarcze i społeczne oraz powstawanie nowych organizacji pożytku publicznego. W gminach małych natomiast uwagę zwraca więcej wskazań na spadek bezrobocia oraz wzrost wpływów do budżetu.

6. Zakończenie

Z przeprowadzonych analiz wynika, że duża część spośród badanych gmin nadal ma wiele do zrobienia w obszarze pobudzania rozwoju gospodarczego i wspierania przedsiębiorców na swoim terytorium. Działania władz lokalnych w tym zakresie nie w pełni satysfakcjonują przedsiębiorców. Oczekują oni bowiem wielokierunkowego wsparcia umożliwiającego osiągnięcie sukcesów w toczącej się na rynku rywalizacji ekonomicznej. Takie podejście wymaga zmiany w zachowaniach samorządów gminnych, które powinny przekształcić się z administratorów w menedżerów zarządzających potencjałami rozwojowymi występującymi na danym rynku. Jest to proces wieloletni, na który składa się wiele elemen-

tów, takich jak: identyfikacja najważniejszych problemów gospodarczych i społecznych gminy i na ich podstawie zbudowanie wizji dalszego jej rozwoju, przełożenie tej wizji na konkretne działania ujęte w strategicznych i operacyjnych planach, stworzenie bądź (jeżeli już są) doskonalenie struktur, których zadaniem będzie/jest realizacja tych planów, budowa partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), rozszerzanie współpracy z innymi jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi, a także doskonalenie profesjonalizmu pracowników urzędów gmin w sferze zarządzania. W świetle doświadczeń krajów Unii Europejskiej szczególnie obiecująco rysują się rezultaty rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego jako jednego ze sposobów wsparcia finansowego gmin oraz narzędzia zwiększenia ich zdolności absorpcyjnej funduszy UE. Znaczącą rolę PPP może odegrać w sferze rozwoju lokalnej infrastruktury.

Rozważań na temat pobudzania lokalnej przedsiębiorczości nie sposób nie zakończyć uwagą, że wielokierunkowe działania władz samorządowych nie przyniosą oczekiwanego

Waldemar Żuchowski

Prawotwórcza działalność samorządu terytorialnego w gospodarowaniu mieszkaniowym zasobem gminy

„Przepisy kształtujące ustrój polskiej gminy świadczą o tym, że jest ona formą zdecentralizowaną zarządzania sprawami publicznymi, co stanowi element realizacji art. 15 Konstytucji”¹. W nauce prawa administracyjnego stosunkowo dawno próbowano zdefiniować pojęcie „samorząd terytorialny”. Każda z tych prób zawsze ma u podstaw pogląd – ugruntowany także w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego – że istotą samorządu terytorialnego jest jego samodzielność². Elementy samodzielności gminy można odnaleźć w jej gospodarce finansowej, osobowości prawnej, a także przysługującym prawie własności. Również z samodzielności wynika prawotwórcze uprawnienie samorządu gminnego (w granicach ustawowych). Jest ono pojmowane jako oświadczenie woli

organu kolegialnego, którego celem jest wywołanie określonych skutków prawnych na obszarze objętym działaniem prawa lokalnego³.

Trzeba jednak dodać, że prawotwórcza działalność gmin wynikająca z decentralizacji i samodzielności nie jest niczym nieskrępowana. Doznaje ona pewnych ograniczeń wynikających z ustawowego określenia swobody regulacji lub jej zakresu. Podstawą prawną stanowienia aktów prawa miejscowego może być bezpośrednio ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴ albo upoważnienie zawarte w innych regulacjach ustawowych. Tak więc samorząd gminny nie ma prawa do samoistnego, niemającego umocowania w normie ustawowej kształtowania podstaw prawnych własnego działania. W doktrynie wielokrotnie podkreślany jest wymóg zgodności prawa miejscowego z upoważnieniem ustawowym⁵. Można zatem stwierdzić, że normy zawarte w ustawach zawierają przesłanki do tworzenia norm niższego rzędu, określając zarazem ich przedmiot i zakres.

W kwestii gminnych uregulowań mieszkaniowych delegacją do uchwalenia przepisów, a także wyznacznikiem zawierającym przedmiot i zakres regulacji jest art. 21 ustawy z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego⁶. Nakłada on na gminy obowiązek uchwalenia wieloletniego progra-

³ Por.: A. Szewc, T. Szewc: Uchwałodawcza działalność organów samorządu terytorialnego, Difin, Warszawa 1999, ss. 42–43.

⁴ Tekst jednolity: DzU z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.

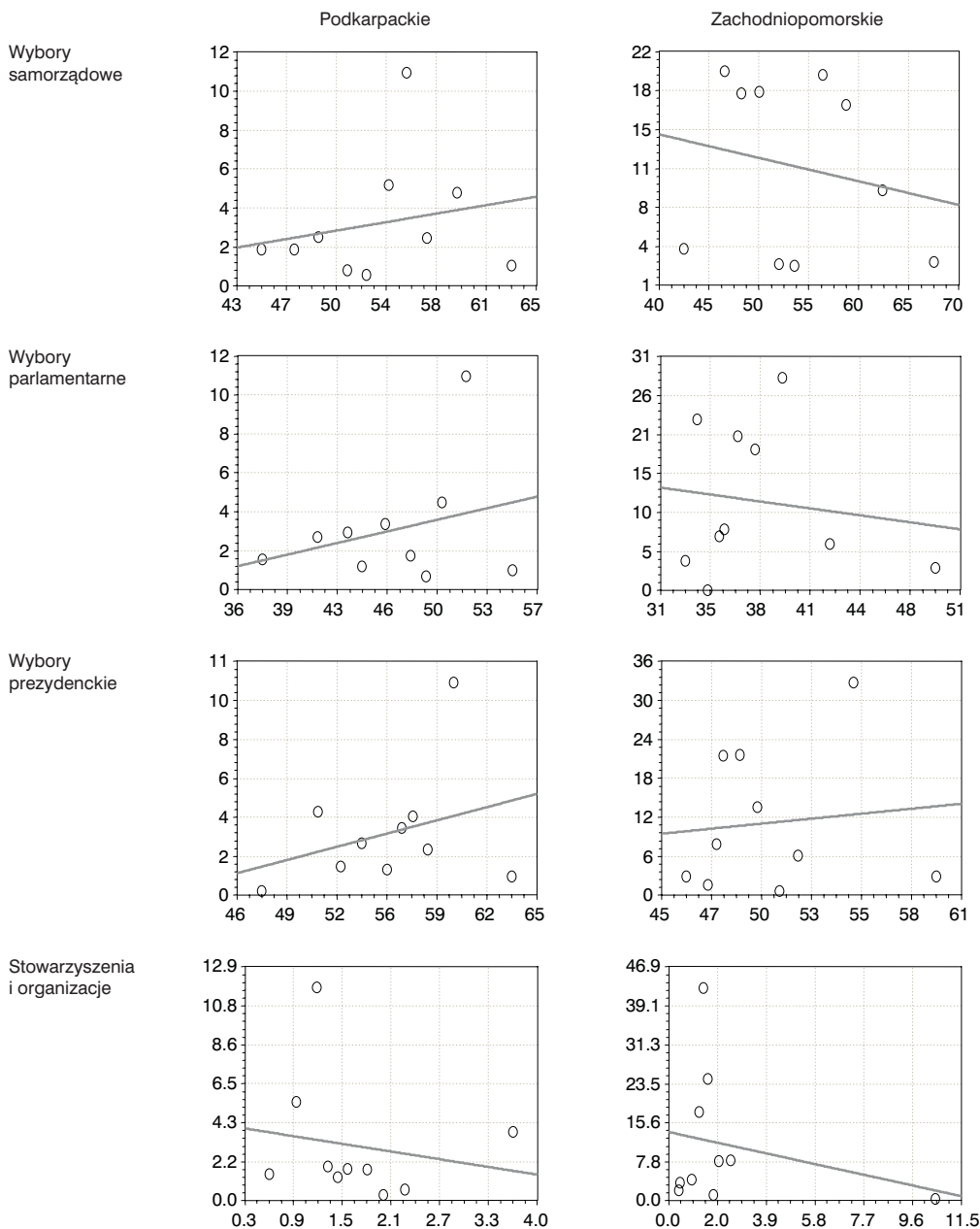
⁵ M. Szewczyk: Stanowienie przepisów gminnych, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Warszawa 1991, s. 14; Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, op. cit., s. 281; M. Stec: Kontrowersje i spory wokół pojęcia i regulacji normatywnej prawa miejscowego w Konstytucji i ustawach o ustroju samorządu terytorialnego i administracji publicznej – uwagi *de lege ferenda*, (w:) Reforma administracji publicznej 1999 – dokonania i dylematy, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2001, ss. 11–12; B. Dolnicki: Akty prawa miejscowego samorządu terytorialnego, „Samorząd Terytorialny” 2004, nr 5, s. 6.

⁶ Tekst jednolity: DzU z 2005 r. nr 31, poz. 266 z późn. zm., dalej także: ustawa o ochronie praw lokatorów.

¹ K. Bandarzewski, P. Chmielnicki (red.), P. Dobosz, W. Kisiel, P. Kryczko, M. Mączyński, S. Płażek: Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, LexisNexis, Warszawa 2004, s. 17.

² Wyrok z 4 maja 1998 r. (K 38/97), OTK ZU z 1998 r. nr 3, poz. 31, s. 183.

Rys. 4
Współwystępowanie frekwencji wyborczej oraz liczby stowarzyszeń i organizacji na 1000 mieszkańców z planami miejscowymi w gminach wiejskich*



* Układ osi poziomych i pionowych oraz zakres czasowy zmiennych jak na poprzednich rysunkach (oś pozioma – zmienna wyjaśniająca, oś pionowa – stopień pokrycia planami miejscowymi).

Źródło: Na podstawie danych GUS, udostępnionych przez Departament Ładu Przestrzennego i Architektury w Ministerstwie Budownictwa, oraz Banku Danych Regionalnych GUS.

*Magdalena
Kumela-Romańska*

Administracyjno- prawny status cudzoziemca-członka wspólnoty samorządowej

Zagadnienia dotyczące cudzoziemców wydają się mieć znaczenie również dla wspólnot samorządowych występujących w obrębie państwa na jego terytorium. Taki wniosek uzasadniają regulacje prawa migracyjnego¹, zgodnie z którymi cudzoziemcovi legalizuje się pobyt na terytorium naszego kraju, wydała się go z Polski, jeżeli naruszył obowiązujący w naszym kraju porządek prawny lub zagroził bezpieczeństwu państwa, zezwala się na pracę na terytorium Polski itp. Trzeba do tego dodać, iż cudzoziemiec przez sam fakt zamieszkania na terytorium jednostki zasadniczego podziału terytorialnego państwa staje się zgodnie z Konstytucją RP

¹ Obecnie obowiązujące ustawy tworzące prawo migracyjne w Polsce to: ustawa z 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (tekst jednolity: DzU z 2006 r. nr 234, poz. 1694), ustawa z 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (DzU nr 128, poz. 1176 z późn. zm.), ustawa z 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (DzU nr 144, poz. 1043) oraz ustawa z 9 listopada 2000 r. o repatriacji (tekst jednolity: DzU z 2004 r. nr 53, poz. 532).

członkiem wspólnoty samorządowej². Oznacza to, że współtworzy on samorząd terytorialny pod względem podmiotowym. W celu uzasadnienia powyższego twierdzenia dokonam analizy regulacji prawnych dotyczących wyborów do organów gminy, przeprowadzania referendum lokalnego, konsultacji z mieszkańcami, a także przepisów dotyczących legitymacji do zaskarżania rozstrzygnięć organów gminy oraz możliwości domagania się od organów gminy wykonania obowiązków ciążących na jednostce samorządu, zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, wykonywania zleconych zadań administracji rządowej oraz szeroko rozumianego prawa socjalnego.

Pod wpływem zmian prawa migracyjnego oraz nowelizacji przepisów z zakresu samorządu terytorialnego straciło niewątpliwie na aktualności stanowisko prezentowane przez E. Olejniczak-Szałowską, że mieszkańcem gminy jest wyłącznie osoba zamieszkująca na stałe w danej gminie³. Przede wszystkim należy zauważyć, iż ustawa o samorządzie terytorialnym (obecnie o samorządzie gminnym) jako akt o charakterze podstawowym w odniesieniu do pojęcia samorządu terytorialnego, nie rozróżnia mieszkańców gminy ze względu na to, czy zamieszkują w gminie stałe, czy przejściowo⁴. E. Olejniczak-Szałowska powołując się na wykładnię systemową wprowadziła swoje twierdzenie z regulacji

² Art. 16 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (DzU nr 78, poz. 483).

³ E. Olejniczak-Szałowska: Członkostwo wspólnoty samorządowej, „Samorząd Terytorialny” 1996, nr 5, ss. 4–6. Podobne stanowisko prezentowała I. Skrzydło-Niżnik. Według tej Autorki, do powstania członkostwa we wspólnocie mieszkańców niezbędne jest takie zachowanie tej osoby, które ujawnia zamiar stałego przebywania na danym terytorium (I. Skrzydło-Niżnik: Znaczenie pojęcia wspólnoty samorządowej dla tworzenia i stosowania prawa administracyjnego, (w:) E. Knosala, A. Matan, G. Łaszczycza: Prawo administracyjne w okresie transformacji ustrojowej, Zakamycze, 1999, s. 252).

⁴ Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: DzU z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), dalej: u.s.g.; zgodnie z jej art. 1 ust. 1, mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.

Tabela 1
Podstawowe informacje o SSE w Polsce

Lp.	Strefa	Liczba ważnych zezwoleń	Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie strefy na podstawie zezwoleń	% przedsiębiorców, którzy rozpoczęli działalność	Nakłady inwestycyjne		Liczba miejsca pracy		Nakłady na budowę infrastruktury (mln zł)		Wartość kapitału spółki zarządzającej (mln zł)
					(mln zł)	(%)	Osoby	(%)	Zarząd	Inni	
1.	Katowicka SSE	106	66	62	6 631,9	33,2	17 374	22	15,4	159,0	8,23
2.	Wałbrzyska SSE	41	30	73	3 263,3	16,4	10 786	14	69,6	44,0	79,78
3.	Legnicka SSE	39	20	51	2 346,5	11,8	5 688	7	34,9	9,3	31,60
4.	Mielecka SSE	71	58	82	2 240,5	11,2	11 588	15	77,4	3,8	b.d.
5.	Łódzka SSE	47	25	53	1 191,7	6,0	3 061	4	15,4	20	24,84
6.	Pomorska SSE	47	23	49	1 126,5	5,7	8 210	11	31,6	4,8	55,79
7.	Kostrzyńsko-Słubicka SSE	50	16	32	784,3	3,9	1 753	3	32,9	6,9	28,06
8.	Tarnobrzaska SSE	70	57	81	708,3	3,6	7 769	10	32,4	7,8	b.d.
9.	Suwalska SSE	67	52	78	399,9	2,0	3 235	4	22,0	0,0	19,97
10.	Krakowska SSE	18	8	44	395,4	2,0	1 307	2	0,9	17,6	0,17
11.	Kamiennoogórska SSE	24	13	54	318,8	1,6	1 932	3	4,7	0,5	11,54
12.	Starachowicka SSE	39	28	72	292	1,5	2 290	3	4,6	0,1	16,69
13.	Warmińsko-Mazurska SSE	39	19	49	120	0,6	1 604	2	4,4	1,4	27,52
14.	Słupska SSE	21	14	67	108,1	0,5	973	1	4,0	5,1	13,84
	Razem	679	429	Średnio 63%	19 927,2	100,0	77 570	100	350,2	280,3	318,00

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie: Specjalne strefy ekonomiczne. Stan na dzień 31 grudnia 2004 roku.

rozpocznie bieg po doręczeniu skarżącemu odpowiedzi od organu. Druga sytuacja dotyczy wniesienia skargi przed otrzymaniem odpowiedzi na wezwanie. Bezskuteczne wezwanie do usunięcia naruszenia interesu prawnego bądź uprawnienia będzie miało miejsce, jeśli skarżący otrzyma odpowiedź negatywną. W przypadku otrzymania odpowiedzi pozytywnej, a więc w pełni uwzględniającej wezwanie, skarga będzie niedopuszczalna, gdyż nie zostanie wniesiona po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia interesu prawnego bądź uprawnienia. Należy podkreślić, że dla oceny dopuszczalności skargi nie będzie miało znaczenia to, że skarga została wniesiona przed doręczeniem odpowiedzi organu samorządu. Ważne jest, aby została wniesiona w ciągu sześćdziesięciu dni od dnia doręczenia wezwania do usunięcia naruszenia interesu prawnego bądź uprawnienia. Trzecia sytuacja nastąpi, gdy organ nie udzieli skarżącemu jakiegokolwiek odpowiedzi zarówno przed wniesieniem skargi, jak i po jej wniesieniu. W takim przypadku, podobnie jak w drugiej sytuacji, trzeba będzie zbadać, czy wniesienie skargi nastąpiło w ciągu sześćdziesięciu dni od dnia doręczenia organowi wezwania do usunięcia naruszenia interesu prawnego bądź uprawnienia.

7 W zdaniu odrębnym do głosowanej uchwały sędziego M. Stahl wywodzi, iż w jej ocenie odpowiedź na pytanie pierwsze można uzasadnić tylko przy pominięciu całokształtu regulacji prawnej, a odpowiedź na pytanie drugie, zawarta w tezie drugiej, w istocie takiej odpowiedzi nie stanowi, jest jedynie uzupełnieniem stanowiska zawartego w tezie pierwszej. Zgłaszająca zdanie odrębne eksponuje, iż art. 101 ust. 3 u.s.g. stanowi *lex specialis* w stosunku do p.p.s.a., która to ustawa nie może pozbawić go właśnie takiego charakteru, skoro jest to przepis nadal obowiązujący. W opinii sędziego M. Stahl tryb przewidziany w u.s.g. warunkuje dopuszczalność wniesienia skargi na uchwałę lub zarządzenie organu gminy od „bezskuteczności wezwania” do usunięcia naruszenia prawa, a zasto-

sowana w uchwale wykładnia prowadzi do wyraźnej sprzeczności pomiędzy przepisem art. 53 § 2 p.p.s.a. a przepisem art. 101 ust. 1 i 3 u.s.g.

8 Można przypuszczać, że przyczyną przedstawionych wątpliwości interpretacyjnych na gruncie trybu i terminów skutecznego wnoszenia skargi do sądu administracyjnego na akty generalne organów samorządu terytorialnego jest wzajemna zależność dwóch różnych przesłanek zaskarżania tego rodzaju aktów. Przesłankami tymi, rodzącymi konflikty logiczne już nie tylko u organów i sądów stosujących prawo, ale i u samego ustawodawcy, są: 1) nakaz złożenia skargi po uruchomieniu środka prawnego, jakim jest wezwanie do usunięcia dostrzeżonego przez skarżącego naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia oraz – kumulatywnie – 2) wystąpienie bezskuteczności tego rodzaju wezwania. Naszym zdaniem, źródłem wszelkich kłopotów jest dość niefortunne, mylące logicznie sformułowanie „po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia” (art. 101 ust. 1 u.s.g.). Istnieją wszelkie podstawy, aby twierdzić, iż bezskuteczność wezwania skierowanego przez potencjalnego skarżącego do organu nie jest kategorią dającą się skojarzyć z jakimkolwiek terminem w taki sposób, by wywołać skutek prawny i wzbudzić u tego skarżącego przekonanie, iż oto ponad wszelką wątpliwość powstało względem niego prawo do złożenia skargi sądowej.

Wszelkie aspekty natury temporalnej, tj. sposób liczenia terminu oraz sam wymiar terminów na złożenie skargi odnoszą się do zdarzenia ze sfery faktów, jakim jest wezwanie organu do usunięcia naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia. Właśnie to zdarzenie poddaje się kształtowaniu przez czas; jest zdadne do ulokowania w czasie w taki sposób, aby można było, w sensie normatywnym, uzależnić od tego ulokowania dopuszczalność temporalną skargi.

Warunku bezskuteczności wystosowanego przez skarżącego we właściwym, wyzna-

Tabela 1
Kierunki emigracji partyjnej radnych II kadencji

Lista wyborcza w 2002 roku	Kierunek emigracji partyjnej radnych w 2006 roku							Suma
	PiS	PO	PSL	LiD	Samoobrona	LPR	Inny komitet	
PO-PiS, PO, PiS	0	0	1	0	0	1	3	5
PSL	3	1	0	1	0	0	0	5
SLD-UP	1	1	3	0	1	0	2	8
Samoobrona	12	0	5	4	0	2	6	29
LPR	25	1	1	0	2	0	0	29
Inny komitet	3	3	0	0	0	0	0	6
ŁĄCZNIE	44	6	10	5	3	3	11	82

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych PKW.

chcąc uzyskać mandat ponownie wybierali listy partii politycznych. Zwraca uwagę generalnie zrównoważony bilans radnych II kadencji oraz kandydatów na radnych III kadencji w przypadku lewicy (SLD-UP, następnie LiD), a także agrarnego PSL. Dwaj liderzy rankingów partyjnych w 2006 roku – PO i PiS zanotowali wyraźny wzrost zainteresowania swoimi listami wyborczymi, w przeciwieństwie do „Samoobrony” oraz LPR, które dla przedstawicieli regionalnej elity samorządowej stały się mniej atrakcyjne bądź też nie potrafiły utrzymać swoich dotychczasowych reprezentantów i zainteresować swoją ofertą innych radnych.

6. Efektywność vs nieefektywność emigracji partyjnej

Co skłania jednostkę, aby zmieniła ugrupowanie polityczne, w którym dotychczas realizowała swoją aktywność? W trakcie uczestnictwa w organizacji politycznej, jaką jest partia polityczna, może ona zweryfikować swoje poglądy na program i pragmatykę, może dojść od wniosku, że nie korespondują one z jej osobistymi poglądami i preferencjami. Obserwacja zachowań aktorów politycznych, szczególnie tych ujawniających się przed planowanymi wyborami, pozwala do-

mniemywać, że do głównych determinant można zaliczyć m.in. atrakcyjność nowego ugrupowania, jego poparcie społeczne, usytuowanie na liście wyborczej, wybór dogodnego okręgu wyborczego, wsparcie logistyczne i organizacyjne, wreszcie – relacje kandydata z partią i jej liderami. Dane statystyczne pozwalają odczytać kierunki politycznej migracji radnych, znajomość sondaży opinii dotyczących popularności partii politycznych oraz ich usytuowanie na scenie politycznej, podjąć próbę zdekodowania czynników stojących za takowymi decyzjami.

Największa liczba radnych sejmików II kadencji, którzy ponownie kandydowali w kolejnych wyborach samorządowych i dodatkowo zmienili listę wyborczą, związała się w 2006 roku z PiS. Były to aż 44 osoby, czyli ponad połowa „emigrantów partyjnych”, czyli radnych, którzy zmienili swoje preferencje polityczne (53,66%). Imigranci na listach innych ugrupowań stanowili zdecydowanie mniejszy odsetek. Zaledwie jeden na ośmiu (13,41%) kandydował z listy innego komitetu wyborczego niż komitety głównych partii politycznych (były to m.in. komitety wyborcze: KPEiR, Samoobrona Patriotyczna, Obrona Narodu Polskiego, Chrześcijański Ruch Samorządowy, Dobry Samorząd, listy regionalne). Podobna liczba radnych kandydowała

służby zdrowia, transportu publicznego i sieci drogowej, inwestycje oświatowe, komunalne i socjalne itd.¹⁵

W kontraktach wojewódzkich na lata 2005–2006 dominowały trzy obszary¹⁶: a) infrastruktura społeczna, w tym placówki oświatowo-wychowawcze, opieki społecznej i ochrony zdrowia; b) infrastruktura komunalna, w tym sieci wodociągowe, kanalizacyjne z oczyszczalniami ścieków (głównie na obszarach wiejskich i małych gmin miejskich) oraz c) infrastruktura komunikacyjna, głównie drogi gminne i powiatowe. W zdecydowanej liczbie przypadków realizowane projekty służyły przede wszystkim poprawie warunków bytowania lokalnych społeczności oraz przemieszczania się pomiędzy regionami i w regionach. W ten sposób odrabiano zapóźnienia lub zaniedbania z okresu wcześniejszego. Klasyczne przypadki to modernizacje szkół, w tym m.in. budowa sal gimnastycznych przy gimnazjach oraz modernizacja domów pomocy społecznej w celu dostosowania ich do wymogów przepisów unijnych obowiązujących w sferze tego rodzaju placówek. Niewielkie środki kierowano na projekty z zakresu pobudzania przedsiębiorczości. Na przykład kontrakty z 2005 roku realizowały tylko 2 projekty dotyczące rozwoju przedsiębiorczości. W kolejnym roku takich projektów było niewiele więcej (tj. 10). W tym samym czasie w oświacie realizowano 380 drobnych projektów (w 2005 r.) i 337 projektów (w 2006 r.). W zakresie opieki społecznej realizowano 144 (w 2005 r.) i 168 projektów (w 2006 r.). Bardzo małe okazało się zainteresowanie tworzonymi lub dokapitalizowanymi regionalnymi funduszami poręczeniowymi, gwarancyjnymi lub pożyczkowymi. Wynikało to przede wszystkim z ograniczonych możliwości tych przedsięwzięć, szczególnie w powiększaniu własnego kapitału.

¹⁵ Informacja o realizacji Programu wsparcia na rok 2004, ibidem, ss. 11–12.

¹⁶ Analiza realizacji kontraktów wojewódzkich 2005–2006, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007.

Projekty realizowane w ramach kontraktów wojewódzkich w latach 2005 i 2006:

W 2005 roku realizowano 786 projektów, z czego 55 dotyczyło infrastruktury drogowej i transportowej; 223 – infrastruktury społecznej (w tym placówek ochrony zdrowia); 380 – oświaty i wychowania; 96 – turystyki i upowszechniania kultury. W aspekcie rzeczowym – zmodernizowano (lub rozbudowano) łącznie 339 szkół, zespołów szkół, przedszkoli i ośrodków wychowawczych, 77 szpitali, ośrodków zdrowia i przychodni, zrewitalizowano 45 obiektów zabytkowych lub służących upowszechnianiu kultury (np. muzeów), przebudowano i wyremontowano ponad 93 km dróg lokalnych, wybudowano ok. 4 km wodociągów i ok. 6 km sieci kanalizacyjnej.

W 2006 roku realizowano 804 projekty, z czego 30 dotyczyło infrastruktury drogowej i transportowej; 282 – infrastruktury społecznej (w tym placówek ochrony zdrowia); 337 – oświaty i wychowania; 94 – turystyki i upowszechniania kultury. W aspekcie rzeczowym – zmodernizowano (lub rozbudowano) łącznie 337 szkół, zespołów szkół, przedszkoli i ośrodków wychowawczych, 114 szpitali, ośrodków zdrowia i przychodni, zrewitalizowano 73 obiekty zabytkowe, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano ponad 56 km dróg lokalnych, ok. 6 km sieci kanalizacyjnej (głównie w regionach wiejskich).

Duża liczba zadań wpisanych do kontraktów przez samorządy terytorialne powodowała rozproszenie środków inwestycyjnych. Były to zadania będące w większości w formalnej gestii samorządów terytorialnych, które jednak w obecnym systemie finansów publicznych nie mają na ich realizację odpowiednich funduszy we własnych budżetach¹⁷.

¹⁷ Por.: Koncepcja polityki rozwoju regionalnego w perspektywie akcesji Polski do Unii Europejskiej, Fundacja Edukacji Ekonomicznej, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2001, s. 34.